

Конечно работата се истурка. Македонија се здоби со кандидатскиот статус за членство во ЕУ. Со последни напори, слично како на евровизиското финале, државата се протна низ тесните европски ходници. А, се

сили, на големите апетити. Ние бевме споредните. За нас многу не ги интересираше. Гледаа прво за себе, што е и природно. Не ни се израдуваа многу кога ја објавија веста во три часот изутрината на 17 декември. Министрите беа

ци живеат многу полошо отколку пред истите тие четири години. Осиромашени во секој поглед, кренале раце речиси од сè. Радоста на граѓаните за кандидатскиот статус на Македонија не беше ниту близу до онаа која ја прикажаа ра-

ПОРОДЕНА СО ЦАРСКИ РЕЗ

веруваше дека по препораката на Европската комисија сè ќе оди мазно и подмачкано. Секогаш, со нас и било така. Маки, тешкотии, поткусурувања. И овој пат бевме заложник на големите

уморни, омалаксани по исцрпувачките разговори и преговори, фокусирани кон Буџетот. Како и да е поминавме, ама незабележано. Честитки имаше, ама... Важно ние бевме радосни, нашиот државен врв кој го прослави денот небаре се работи за денот на државноста 8 Септември. Патот се отвори. Македонија многу се намачи, допрва и ќе се мачи за да ѝ покаже на старата Европа дека местото, кое е зачеток на европската цивилиза-

ководните елити во земјава. Тоа беше нивен успех, остварен врз грбот на граѓаните. Од нив се крадеше, од нив се земаше за да можат Бучковски, Црвенковски и нивните опозиционери денес да се китат со перјата искубани од телата на страдните Македонци. Насмевките на нивните лица значат лузни и брчки на лицата на македонските граѓани. Сите ние знаеме кои сме и што сме. Знае и Европа со какви индивидуи си има работа, но премолчуваат и прогледуваат низ прсти за некако да се потера работата. Реформите за македонското општество допрва треба да почнат. Се исполнија политичките барања вградени во новиот македонски Устав, следуваат најчувствителните. Следуваат оние каде што треба да паѓаат глави, да се преземе одговорноста за ненаправеното, осквернавеното, растуреното... Отсега на натаму треба да ги откриеме криминалците, узурпаторите на демократските начела, барателите на територијалните прекројувања. Тука Европа нема да ни прогледува низ прсти. Тука таа мора да биде безмилосна. И граѓаните тоа го очекуваат од неа. Не се доволни Војо Михајловски, Ламбе Арнаудов, Амди Бајрам, Љубен Пауновски, Љупчо Поповски, Љубе Бошкоски... Тие можеби беа ситните риби кои некој ги улови во мрежите за фаќање на октоподот. Македонија има многу поголеми проблеми од гореспомнатите. И во денешните и во претходните политички редови. Тоа треба да биде појдовната основа во расчистувањето на сметот од македонското институционално и државно подземје. Без таа основа нема да можат ниту да се зачат реформите во судството, администрацијата, економијата. Неутрализацијата на организираниот криминал, кој со време почна да личи на оној колумбискиот, е првата точка на дневниот ред на било која македонска владејачка гарнитура. Нашите печатени медиуми не смеат повеќе да осамнуваат со скандали и афери за македонските премиери. Но, тоа секако не зависи од нив, туку од политичките елити кои наводно им биле наклонети на вакви потези.

☀

Точно, денес Македонија е многу поблиску до Европа од пред четири години. Точно, актуелната владејачка гарнитура е заслужна за ревитализацијата на новото македонско општествено патешествие. Но, точно е и тоа дека денес македонскиот народ и останатите етнички малцински заедници живеат многу полошо отколку пред истите тие четири години. Радоста на граѓаните за кандидатскиот статус на Македонија не беше ниту близу до онаа која ја прикажаа раководните елити во земјава. Тоа беше нивен успех, остварен врз грбот на граѓаните. Од нив се крадеше, од нив се земаше за да можат Бучковски, Црвенковски и нивните опозиционери денес да се китат со перјата искубани од телата на страдните Македонци. Насмевките на нивните лица значат лузни и брчки на лицата на македонските граѓани.

☀

■ Пишува: **Мишко ТАЛЕСКИ**

ција, заслужува од морални, етички и историски причини да биде во заедницата на народите. Ќе поминат уште најмалку две децении кои ќе говорат за македонската трпеливост, за македонскиот дигнитет, за македонската дистанцираност од злата на дваесетиот и дваесет и првиот век. Многумина нè прстигнаа на патот кон Европа, а важеа за пониски од нас. Можевме и повеќе од ова што денес го имаме како адут во нашите раце. Но, да не се залажуваме. Имавме политички структури кои повеќе гледаа за себе, отколку за Македонија. Од своите страдавме. И сè уште го трпиме дилетантскиот однос на многумина од нив. Понесени од позитивата која се лепи за нивните плеќи во формална смисла на зборот и натаму ќе бидат во состојба да ја применуваат истата тактика на духовно и материјално ограбување на сопствениот народ и сопствената земја. Спојот на модерното и традиционалното кај нас не дава резултат. На крај произлегуваат клонирани инстант решенија, кои се кобни по нашиот стандард, по нашето секојдневие. Па, да погледнаме поблизу и да сирнеме во суровата реалност. Точно, денес Македонија е многу поблиску до Европа од пред четири години. Точно, актуелната владејачка гарнитура е заслужна за ревитализацијата на новото македонското општествено патешествие. Но, точно е и тоа дека денес македонскиот народ и останатите етнички малцински заедни-

Ако петнаесет години бевме пример за нешто, да гледаме на крајот да не ја оплескаме работата. Досега многу работи оплескаа двете најголеми политички групации во земјава. За нив судот допрва доаѓа. Казната нема и не смее да биде само заминување во четиригодишна опозиција. Со тоа ништо не

сме постигнале. На 17 декември, во раните утрински часови, со царски рез се породиле Македонија. Сега таа е седмомесечно недоносено бебе. Рано е да се предвиди. Влегуваме во клучен и неизвесен период полн со предизвици и опасности. Ќе треба да знаеме како да го пребродиме ова време и докрај да го изодиме патот. Потоа ќе биде многу полесно.

ЌЕ ПРЕЖИВЕЕ ЛИ НЕДОНОСЕНОТО БЕБЕ ВО ПОЛИТИЧКИОТ ИНКУБАТОР?

ШИРОКА, НО СЛАБА ЕВРОПА!?

Македонија од Брисел не доби проценка за стартот на преговорите за нејзино полноправно членство во Унијата. Тоа ќе потрае. Можеби неколку години. Увидовме дека не е сè до нас, не е сè до реформите во внатрешното државно уредување. Увидовме дека Европа е стисната кога станува збор за одлив на пари од нејзиниот Буџет. Нејзините најмоќни членки по малку самобендисано гледаат на иднината на континентот. Тие гледаат прво за себе, за своите национални економии. Проширувањето за Франција, Холандија, па и за Британија е своевидна опасност, која може да ги разниша нивните стопанства и да создаде атмосфера на опаѓање на нивниот кредибилитет на европско ниво. Париз, Берлин и Лондон нема да можат никогаш да се помират со фактот дека во догледно време малите земји од типот на Словачка, Словенија, Романија или Македонија ќе имаат право на глас рамноправен со нивниот, глас кој сè повеќе ќе значи со јакнењето на економиите. Всушност, зад таквиот успех на малите ќе стои и Вашингтон, кој ќе ги поттикнува на поголеми дострели на континентално ниво. Европската тројка тоа ќе го гледа како обид на далечниот запад од Европа да создаде широка, но истовремено и слаба заедница, која тешко ќе носи одлуки со консензус. Оттука, сè поголем број аналитичари и стратегии го поста-

вуваат прашањето - дали проширена Европа ќе значи и силна Европа или, пак, ќе дојде до разводнување на европската моќ која сè помалку ќе може да ѝ парира на американската. Процесот на проширување е почнат и тешко дека ќе запре. Доколку тоа се случи старата дама ќе покаже дека го спречува навлегувањето на цивилизациските вредности таму каде што им е местото. Европа не смее да биде конзервативна, не треба и не смее да се плаши од своите пазуви. Буквално, таа денес се плаши од самата себе, а истовремено сака да биде предводник на многу нови светски процеси. Тие работи не се дополнуваат една со друга и се контрадикторни сами по себе. Малите земји, како нови членки, можат само да ѝ помогнат на Европа да се консолидира, да биде она што со векови копнее да биде. Една, единствена и неделива. Мајка на сите нации и народи, предводник на глобалната светска цивилизација и пример како да се насочат глобалните геостратешки проекти. Од Европа тоа и се бара. Нејзините внатрешни поделби придонесоа некои други сили да управуваат со светот на начин кој не е својствен на човековиот род. Европа занеме пред Ирак, пред Авганистан, неможна е да стори нешто повеќе со Иран, Северна Кореја, со последните автократи и недемократски режими на планетава. Таа дозволи и сè уште дозволува нејзините внатрешни проблеми да ги решаваат однадвор. Ко-

сово е своевиден пример за тоа. Косово е модел како Европа не смее да ги решава сопствените прашања, па макар и да ги смета како периферни и по малку туѓи, далечни.

БЕЗМИЛОСНО ПРОЧИСТУВАЊЕ

Ние сега сме пред нов почеток. Ништо не сме решиле со кандидатскиот статус за влез во ЕУ. Дадена ни е само шанса. Мала, кривка, но одлична, ако знаеме и умееме да ја искористиме. Сега треба да се соберат силите за наредната година да ја истуркаме реформски, професионално, да спроведеме вистински избори така како што очекуваат од нас. Со тоа ќе го скратиме времето за почеток на преговорите. Во спротивно, и натаму ќе талкаме по калливите и трнливите патишта по кои досега акавме. Не се доволни само заложбите за европска Македонија. Тоа треба да се покаже на дело. Како? Па, веројатно никако не со некакви сметки, со ненаменско трошење пари од разни министерства за разни пригоди, НЕ со повици за поделба на државата по етнички принципи и слични методи, НЕ со написи кои докрај не се поткрепени со фактографски аргументи. Ваквите политички индивидуи ќе треба што поскоро да ги елиминираме од општеството, кое сакаме да го градиме по урнекот на европските. Треба да ги прочистиме сопствените редови. Веднаш. Без милост. Секоја нова амнестија ќе значи ново солзопролевање, ново граѓанско пропаѓање во економската бездна. Видовме колку е тешко да го добиеме статусот кандидат, а не, пак, да добиеме членство. Видовме колку Европа е самобендисана и конзервативна, видовме колку сака да ја цени потта и маката на еден мал народ. Да не ѝ дозволиме утре или задутре на истата таа Европа да се повикува на нашата неспособност да се справиме со девијациите на новите источноевропски општества. Ако петнаесет години бевме пример за нешто, да гледаме на крајот да не ја оплескаме работата. Досега многу работи оплескаа двете најголеми политички групации во земјава. За нив судот допрва доаѓа. Казната нема и не смее да биде само заминување во четиригодишна опозиција. Со тоа ништо не сме постигнале. На 17 декември во раните утрински часови, со царски рез, се породиле Македонија. Сега таа е седмомесечно недоносено бебе. Ќе преживее ли во политичкиот инкубатор? Рано е да се предвиди. Влегуваме во клучен и неизвесен период, полн со предизвици и со опасности. Ќе треба да знаеме како да го пребродиме ова време и докрај да го изодиме патот. Потоа ќе биде многу полесно.